РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

15 юли 2010 година *

По дело C-70/09

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Verwaltungsgerichtshof (Австрия) с акт от 21 януари 2009 г., постъпил в Съда на 17 февруари 2009 г., в рамките на производство по дело

Alexander Hengartner,

Rudolf Gasser

срещу

Landesregierung Vorarlberg,

* Език на производството: немски.

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н K. Lenaerts, председател на състав, г-жа R. Silva de Lapuerta (докладчик), г-н G. Arestis, г-н J. Malenovský и г-н T. von Danwitz, съдии,

генерален адвокат: г-н N. Jääskinen,
секретар: г-н K. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 27 януари 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-н Hengartner и г-н Gasser, от адв. A. Wittwer, Rechtsanwalt,

— за Vorarlberger Landesregierung, от г-н J. Müller, в качеството на представител,

— за австрийското правителство, от г-н E. Riedl, г-н E. Pürgy и г-н W. Hämmerle, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-н W. Mölls и г-н T. Scharf, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 20 май 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на разпоредбите от приложение I към Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга страна, относно свободното движение на хора, подписано в Люксембург на 21 юни 1999 г. (ОВ L 114, 2002 г., стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 74, стр. 97 и поправки в ОВ L 353, 31.12.2009 г., стр. 71 и ОВ L 19, 23.1.2010 г., стр. 11).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между швейцарските граждани г-н Hengartner и г-н Gasser и Landesregierung Vorarlberg (правителство на провинция Vorarlberg) по повод събирането на такса за лов, тъй като по отношение на тях е приложена по-висока ставка на таксата от тази, която се прилага по отношение по-специално на гражданите на Европейския съюз.

Правна уредба

Споразумението относно свободното движение на хора

3 На 21 юни 1999 г. Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга страна, подписват седем споразумения, сред които е и Споразумението относно свободното движение на хора (наричано по-нататък „Споразумението“). Посочените седем споразумения са одобрени от името на Общността с Решение 2002/309/ЕО, Евратом на Съвета и на Комисията от 4 април 2002 година (ОВ L 114, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 27, стр. 25) и влизат в сила на 1 юни 2002 г.

4 Една от целите на Споразумението по смисъла на член 1, букви а) и б) от него е да предостави в полза на гражданите на държавите — членки на Европейската общност, и на Швейцария право на влизане, пребиваване, достъп до работа като заети лица, на установяване на основата на самостоятелна заетост и право на престой на територията на договарящите страни, както и да улесни предоставянето на услуги на територията на договарящите страни, и по-специално предоставянето на краткосрочни услуги.

5 Член 2 от Споразумението, озаглавен „Недискриминация“, предвижда:

„Спрямо граждани на договаряща страна, които пребивават на законно основание на територията на друга договаряща страна, при прилагане на разпоредбите на приложения I, II и III към настоящото споразумение и в съответствие с тези разпоредби не се допуска дискриминация, основана на тяхното гражданство“.

6 Член 4 от Споразумението, озаглавен „Право на пребиваване и достъп до икономическа дейност“, гласи:

„Гарантира се правото на пребиваване и на достъп до икономическа дейност, освен ако не е предвидено друго в член 10, и в съответствие с разпоредбите на приложение I“.

7 Член 5 от Споразумението съдържа разпоредби относно предоставянето на услуги. По смисъла на параграф 3 от него „граждани на държава — членка на Европейската общност, или на Швейцария, които влизат на територията на договаряща страна единствено за да получат услуги, се ползват с право на влизане и на пребиваване“. Параграф 4 от същия член уточнява, че правата, посочени в член 5, са гарантирани в съответствие с разпоредбите от приложения I—III към Споразумението.

8 Съгласно член 15 от Споразумението приложенията и протоколите към Споразумението представляват неразделна част от него.

9 Член 16 от Споразумението, озаглавен „Позоваване на общностното право“, има следното съдържание:

„1. За постигане на целите на настоящото споразумение, договарящите страни предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че в отношенията между тях се прилагат права и задължения, равностойни на съдържащите се в правните актове на Европейската общност, на които се прави позоваване.

2. Доколкото прилагането на настоящото споразумение включва понятия от общностното право, взема се предвид приложимата съдебна практика на Съда на Европейските общности, предшестваща датата на неговото подписване. Последвалата подписването на настоящото споразумение съдебна практика се предоставя на вниманието на Швейцария. За да се гарантира правилното функциониране на споразумението, съвместният комитет, по искане на която и да е от договарящите страни, определя последиците от тази съдебна практика".

10 Член 17 от приложение I към Споразумението забранява в предвидените в член 5 от Споразумението случаи всякакво ограничение на трансграничното предоставяне на услуги на територията на договаряща страна, непревишаващо 90 дни ефективна трудова заетост за една календарна година, както и при определени условия всякакво ограничение на правото на влизане и пребиваване.

11 Член 23 от приложение I към Споразумението има следното съдържание:

„1. Лице, което получава услуги по смисъла на член 5, параграф 3 от настоящото споразумение, не се нуждае от разрешение за пребиваване за период на пребиваване от три месеца или по-малко. За период, който превишава три месеца, на получаващото услуги лице се издава разрешение за пребиваване, чиято продължителност е равна на тази на услугата. Лицето може да бъде изключено от схемите за социална сигурност по време на периода си на пребиваване.

2. Разрешението за пребиваване е валидно за цялата територия на издаващата държава".

Национална правна уредба

12 Член 2 от Закона за лова на провинция Vorarlberg (Vorarlberger Gesetz über das Jagdwesen) (LGBl. 32/1988) в редакцията му, приложима към фактите по делото в главното производство (LGBl. 54/2008), предвижда:

„Съдържание и упражняване на правото на лов

1. Правото на лов представлява основанието за лов. То е свързано със собствеността върху недвижимия имот и включва правото да се стопанисва дивечът, да се ловува и да се придобива собствеността върху дивеча.

2. Собственикът на недвижимия имот може да се разпорежда с правото на лов само ако земите му образуват частна територия за лов (титуляр на частно право на лов). Правото на разпореждане с правото на лов върху всички останали земи принадлежи на ловни дружества.

3. Титулярите на правото на разпореждане с правото на лов (параграф 2) трябва или да използват сами ловните си терени за лов, или да прехвърлят правото на ползване върху тях на наематели (титуляри на правото на ползване на ловен район)“.

13 Член 20 от посочения закон има следното съдържание:

„Отдаване под наем на ловен район

1. Отдаването под наем на ловен район може да се извърши чрез пряко договаряне, чрез открит конкурс или публичен търг. При отдаването под наем на ловен район титулярите на правото на лов трябва да следят правото на лов да се упражнява в съответствие с принципите по член 3.

2. Срокът за наемане на ловен район може да бъде шест години за ловната зона на ловно дружество или от шест до дванадесет години за частните ловни зони. Ако наемният договор за ловния район бъде прекратен преждевременно, ловният район може да бъде отдаден отново под наем само за оставащата част от срока на наемния договор.

3. Договорът за наем на ловен район трябва да бъде сключен в писмена форма. Той трябва да съдържа всичко, което е договорено относно упражняването на правото на лов, включително евентуалните акцесорни клаузи, като тези относно предоставянето на гаранция, относно минималните размери на обезщетението за причинените от дивеча вреди или относно изграждането, използването или изкупуването на ловни съоръжения. За договорено между страните се счита само това, което е отразено в договора за наем на ловен район. Договорът за наем на ловен район трябва във всеки случай да посочва имената на титуляря на правото на лов и на наемателя, описанието, разположението и площта на ловния район, началната и крайната дата на договора за наем, както и размера на наема.

4. Преди отдаването под наем на частна зона за лов, в която попадат земи на друг собственик с площ над 10 хектара, титулярят на правото на частен лов трябва да се допита до собственика на тези земи.

5. Титулярят на правото на лов трябва да представи договора за наем на ловния район на компетентния орган, за да може той да се запознае с него, най-рано една година и най-късно един месец преди началото на срока на наемния договор. Договорът за наем на ловен район произвежда действие на уговорената в него дата, ако в срок от един месец компетентният орган не направи възражения срещу него или ако в разумен срок, който следва да се определи, бъдат

отстранени проблемите, причина за възраженията. Тези разпоредби се прилагат и по отношение на измененията на действащите договори за наем на ловни райони.

6. Правителството на провинцията приема с наредба подробните разпоредби във връзка с процедурата за отдаване под наем на ловен район“.

14 В съответствие с член 1 от Закона за събирането на такса за лова на провинция Vorarlberg (Vorarlberger Gesetz über die Erhebung einer Jagdabgabe, LGBl. 28/2003, наричан по-нататък „Vlbg. JagdAbgG“) за упражняването на правото на лов се заплаща такса. По силата на член 2 от посочения закон тази такса се дължи от лицето, титуляр на правото на лов, а когато правото на лов е прехвърлено на наематели, таксата се дължи от тях.

15 Член 3 от VLbg. JagdAbgG определя основата на таксата по следния начин:

„1. За отдадените под наем ловни райони таксата се определя в зависимост от годишния наем, увеличен със стойността на допълнително договорените услуги, ако има такива. Разходите, свързани с опазването на дивеча, както и с причинените при лова и от дивеча щети, не се считат за допълнителни услуги.

2. Таксата за ловните райони, които не са отдадени под наем, се определя в зависимост от размера на сумата, която в случай на отдаване под наем, би могла да бъде получена като годишен наем.

3. Ако наемът за отдаден под наем ловен район, увеличен със стойността на допълнително договорените услуги, когато има такива, е много по-нисък от размера, който би могъл да се получи при отдаване под наем, таксата се определя по същия начин както за неотдадените под наем ловни райони.

[…]“

16 Съгласно член 4, параграф 1 от Vlbg. JagdAbgG за лицата с постоянно пребиваване в Австрия, за гражданите на Съюза, както и за приравнените на тях съгласно правото на Съюза физически или юридически лица, таксата възлиза на 15 % от основата. В съответствие с член 4, параграф 2 от посочения закон за всички други лица таксата възлиза на 35 % от основата.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

17 На 8 януари 2002 г. швейцарските граждани г-н Hengartner и г-н Gasser сключват с ловно дружество договор за наем на ловен район в Австрия за срок от шест години за времето от 1 април 2002 г. до 31 март 2008 г. Годишният наем е определен в размер на 10 900 eur, като наетият ловен район е с площ от 1 598 хектара.

18 От представената на Съда преписка се установява, че ищците в главното производство се срещат редовно на територията на провинция Vorarlberg, за да ловуват там.

19 С решение от 16 април 2002 г. компетентният административен орган на провинцията одобрява назначаването на две лица, които трябва да изпълняват функциите на орган за защита на ловния район за времето на наемния договор на посочените ищци.

20 С решение на данъчната администрация на провинция Vorarlberg от 1 април 2007 г. ищците в главното производство са обложени с такса върху лова в размер на 35 % от основата, върху която се определя тази такса, т.е. 4 359 EUR, за ловния сезон от 1 април 2007 г. до 31 март 2008 г. Поради това същите подават жалба срещу това решение.

21 С решение от 17 октомври 2007 г. посочената данъчна администрация отхвърля жалбата, като изтъква, че прилагането на по-високата ставка на таксата е съобразено с националната правна уредба. В това решение се подчертава, че разпоредбите на Споразумението не са приложими за упражняването на право на лов и свързаните с него такси.

22 Като се позовават по същество на нарушение на тяхното право на свободно установяване и право на равно третиране с гражданите на Съюза, ищците в главното производство сезират Verwaltungsgerichtshof. Те посочват, че подобно на риболова или земеделието ловът представлява икономическа дейност, по-специално при условията по делото в главното производство, когато убитият дивеч се продава в Австрия. Поради това данъчната администрация на провинция Vorarlberg трябвало да приложи 15 % ставка на таксата, за да избегне дискриминация, основана на гражданството.

23 Посочената данъчна администрация поддържа, че ловът трябва да се разглежда като спорт, който няма за цел трайно получаване на доходи.

24 При това положение Verwaltungsgerichtshof решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Представлява ли ловът, при който титулярят на право на лов продава убития от него дивеч на територията на съответната държава, дейност като самостоятелно заето лице по смисъла на член 43 ЕО, дори когато с тази дейност като цяло не се цели реализирането на печалба?“.

По преюдициалния въпрос

По приложимостта на член 43 ЕО

25 В самото начало следва да се уточни, че макар във въпроса си запитващата юрисдикция да сочи изрично член 43 ЕО (понастоящем член 49 ДФЕС), само гражданин на държава членка на Съюза, който иска да се установи на територията на друга държава членка или гражданин на същата държава, който е в положение, свързано по някакъв начин с което и да е от визираните от правото на Съюза положения, може да се позовава на нормите на Договора за ЕО относно свободата на установяване (вж. в този смисъл Решение от 25 юни 1992 г. по дело Ferrer Laderer, C-147/91, Recueil, стр. I-4097, точка 7).

26 При тези условия нормите на Договора в областта на свободата на установяване не биха могли да се приложат по отношение на гражданин на трета държава като Конфедерация Швейцария.

27 За да даде на запитващата юрисдикция указания за тълкуване, които биха могли да ѝ бъдат от полза, Съдът може обаче да вземе предвид разпоредби от правото на Съюза, на които съответната юрисдикция не се е позовала в своя въпрос (вж. Решение от 12 декември 1990 г. по дело SARPP, C-241/89, Recueil, стр. I-4695, точка 8 и Решение от 26 февруари 2008 г. по дело Mayr, C-506/06, Сборник, стр. I-1017, точка 43).

28 С оглед на фактическата и правна обстановка по делото в главното производство следва поставеният въпрос да се разгледа с оглед на разпоредбите на Споразумението.

По тълкуването на Споразумението

29 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали разпоредбите на Споразумението допускат държава членка да събира от швейцарски граждани регионална такса, когато по отношение на тях се прилага по-висока ставка на таксата в сравнение с тази, която плащат по-специално гражданите на държавите — членки на Съюза.

30 Ето защо Съдът трябва да провери дали разпоредбите на Споразумението могат да се прилагат в спор за данъци и такси като този, предмет на разглеждане в главното производство, и при утвърдителен отговор на този въпрос да определи приложното поле на тези разпоредби. След като Споразумението съдържа различни разпоредби относно предоставянето на услуги и установяването, е важно да се определи какво е естеството на дейността, упражнявана на австрийска територия от ищците в главното производство, от гледна точка на разглежданията режим на облагане.

По квалификацията на разглежданата дейност

31 Следва да се отбележи, че по силата на Vlbg. JagdAbgG за упражняването на правото на лов на територията на провинция Voralberg се събира годишна такса. Щом като, от една страна, в случай на наемане на ловен район наемателят плаща таксата, и от друга страна, таксата се дължи независимо от интензивността на осъществяваната от него ловна дейност, трябва да се смята, че в случай като разглеждания в главното производство, правопораждащият факт за таксата е наемането на ловен район на територията на провинция Vorarlberg.

32 Така предмет на разглеждане пред запитващата юрисдикция е договорното задължение, състоящо се в поставянето на определена територия на разположение на страните в главното производство, за да ловуват на тази територия срещу заплащане и при определени условия. Договорът за наем следователно е договор за предоставяне на услуги, които по делото в главното производство имат трансграничен характер, тъй като за да упражняват правото си, ищците в главното производство, наематели на ловен район върху посочената територия, трябва да се придвижат до територията на провинция Vorarlberg.

33 Тези ищци трябва следователно да се разглеждат като получатели на услуга, която се състои в предоставяне срещу заплащане на правото на ловуване на определена територия и за ограничен период от време (вж. в този смисъл Решение от 21 октомври 1999 г. по дело Jägerskiöld, C-97/98, Recueil, стр. I-7319, точка 36).

34 След като правопораждащият факт за таксата е наемането на ловен район, само правилата от Споразумението относно предоставянето на услуги имат значение за преценката на законосъобразността на разглежданата такса.

По значението на разпоредбите на Споразумението за разглежданото в главното производство облагане

35 Когато става въпрос за данъчното третиране на търговската сделка, предмет на главното производство, трябва да се изследва дали разпоредбите от Споразумението относно предоставянето на услуги трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат такса като разглежданата в главното производство, която в зависимост от гражданството на наемателя на ловния район е със ставка от 15 % или от 35 % от основата на разглежданата такса.

36 Следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика международният договор трябва да се тълкува не само в зависимост от начина, по който е формулиран, но и в светлината на неговите цели. Член 31 от Виенската конвенция за правото на договорите от 23 май 1969 г. уточнява в това отношение, че договорът трябва да се тълкува добросъвестно, в съответствие с обикновеното значение, което следва да се дава на термините на договора в техния контекст, а също така и в духа на [предмета] и целите на договора (вж. по конкретно в този смисъл Становище 1/91 от 14 декември 1991 г., Recueil, стр. I-6079, точка 14, Решение от 2 март 1999 г. по дело El-Yassini, C-416/96, Recueil, стр. I-1209, точка 47, Решение от 20 ноември 2001 г. по дело Jany и др., C-268/99, Recueil, стр. I-8615, точка 35 и Решение от 25 февруари 2010 г. по дело Brita, C-386/08, Сборник, стр. I-1289, точки 42 и 43, както и цитираната съдебна практика).

37 В това отношение е важно да се подчертае, че в съответствие с член 1, буква б) от Споразумението неговата цел е да улесни предоставянето на услуги на територията на договарящите страни в полза на гражданите на държавите — членки на Общността, и на Швейцария, както и да либерализира предоставянето на краткосрочни услуги.

38 Следва също да се уточни, че член 5, параграф 3 от Споразумението предоставя на лицата, които трябва да се разглеждат като получатели на услугите по смисъла на Споразумението, право на влизане и на пребиваване на територията на договарящите страни. Член 23 от приложение I към Споразумението съдържа конкретни разпоредби относно разрешението за пребиваване на тези лица.

39 Що се отнася до това дали освен режима относно правото на влизане и на пребиваване на получателите на услуги Споразумението цели да въведе общ принцип на равно третиране от гледна точка на правния статут на тези лица на територията на една от договарящите страни, следва да се отбележи, че ако член 2 от Споразумението урежда принципа на недопускане на дискриминация, все пак той въвежда обща и абсолютна забрана не на всяка дискриминация на гражданите на едната от договарящите страни, които пребивават на територията на другата страна, а само на дискриминацията, основана на гражданството, и доколкото положението на тези граждани попада в материалното приложно поле на разпоредбите на приложения I—III към това споразумение.

40 Споразумението и приложенията към него не съдържат никаква конкретна разпоредба, която да има за цел да предвиди в полза на получателите на услуги възможността да се ползват от принципа за недопускане на дискриминация при прилагането на данъчните разпоредби, свързани с търговските сделки, имащи за предмет предоставяне на услуги.

41 Съдът е отбелязал освен това, че Конфедерация Швейцария не се е присъединила към вътрешния пазар на Общността, който има за цел да премахне всички пречки за създаването на пространство за напълно свободно движение, аналогично на това, което предлага един национален пазар, което освен това включва свободното предоставяне на услуги и свободата на установяване (вж. Решение от 12 ноември 2009 г. по дело Grimme, C-351/08, Сборник, стр. I-10777, точка 27).

42 Съдът е уточнил също, че в този контекст направеното тълкуване на разпоредбите на правото на Съюза относно вътрешния пазар не може автоматично да бъде пренесено към тълкуването на Споразумението, освен ако са налице изрични разпоредби в това отношение, предвидени в самото споразумение (вж. Решение от 11 февруари 2010 г. по дело Fokus Invest, C-541/08, Сборник, стр. I-1025, точка 28).

43 С оглед на изложените по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че разпоредбите на Споразумението допускат гражданин на едната от договарящите страни, като получател на услуги, да бъде третиран на територията на другата договаряща страна във връзка със събирането на такса, дължима за услуга като предоставянето на ловен район, по начин, различен от този, предвиден за пребиваващите на тази територия лица, за гражданите на Съюза, както за лицата, приравнени на тях по силата на правото на Съюза.

По съдебните разноски

44 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Разпоредбите на Споразумението за свободното движение на хора, сключено между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна,

и Конфедерация Швейцария, от друга страна, подписано в Люксембург на 21 юни 1999 г., допускат гражданин на едната от договарящите страни, като получател на услуги, да бъде третиран на територията на другата договаряща страна във връзка със събирането на такса, дължима за услуга като предоставянето на ловен район, по начин, различен от този, предвиден за пребиваващите на тази територия лица, за гражданите на Съюза, както за лицата, приравнени на тях по силата на правото на Съюза.

Подписи